

УДК 657.6:657.44

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,

Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0002-9934-8722

А. І. Філатова,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,

Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0002-3353-3546

DOI: 10.32702/2306-6792.2020.21.26

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ МАТЕРІАЛІВ ТА ПАЛИВА НА ПІДПРИЄМСТВІ

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing,

Engineering Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University

A. Filatova,

Master student, Engineering Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University

METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE ORGANIZATION OF ACCOUNTING AND AUDITING OF MATERIALS AND FUEL AT THE ENTERPRISE

Для промислових підприємств важливим аспектом є правильна організація обліку та проведення аудиту матеріалів та палива. Важливою умовою для забезпечення їх збереження та правильності організації обліку є своєчасне та правильне документальне оформлення надходження, вибуття та зберігання на підприємстві матеріалів та палива. Тому актуальною проблемою на сьогодні стає перевірка правильності, своєчасності та законності ведення обліку матеріалів та палива.

Метою роботи є розробка методологічних аспектів організації обліку та аудиту матеріалів та палива на підприємстві.

У статті для удосконалення організації обліку запропоновано форму оперограми та схему заповнення документообігу картки складського обліку матеріалів. Авторами статті обґрунтовано мета та завдання проведення аудиту матеріалів та палива, розроблена програма аудиту матеріалів та палива для прийняття ефективних управлінських рішень.

Метою аудиту матеріалів та палива є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснених операцій з матеріалів та палива підприємства і правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту матеріалів та палива: провести інвентаризацію матеріалів та палива; перевірити первинні документи з обліку матеріалів та палива; перевірити відповідність аналітичного обліку матеріалів та палива синтетичному обліку; перевірити правильність кореспонденції рахунків матеріалів та палива; перевірити правильності відображення в фінансової звітності матеріалів та палива.

Запропонована методика аудиту матеріалів та палива включає: анкету, загальний план аудиту, програму аудиту, робочі документи аудитора. Робочі документи аудитора побудовані на підставі аудиторських процедур, які включають у себе правильність: проведення інвентаризації матеріалів та палива, первинних документів з обліку матеріалів та палива, аналітичного обліку матеріалів та палива синтетичному обліку, кореспонденції рахунків матеріалів та палива, відображення в фінансовій звітності матеріалів та палива.

Запропонована методика проведення аудиту надасть змогу аудитору охопити всі аспекти організації обліку матеріалів та палива на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку матеріалів та палива, вчасно виявити порушення, провести якісну перевірку та прийняти ефективні управлінські рішення.

In the article for improvement of the organization of the account the form of the operogram and the scheme of filling of document circulation of a card of the warehouse account of materials is offered. An important condition for ensuring their safety and correct organization of accounting is the timely and correct documentation of receipt, disposal and storage of materials and fuel at the enterprise. Therefore, an urgent problem today is to verify the correctness, timeliness and legality of accounting for materials and fuel.

The purpose of the work is to develop methodological aspects of the organization of accounting and auditing of materials and fuels at the enterprise.

The article improves the form of the operogram and the schedule of document circulation of materials and fuel. The authors of the article substantiate the goal and objectives of the audit of materials and fuel, a programme of audit of materials and fuel for effective management decisions.

The purpose of the audit of materials and fuel is to establish the legality, reliability and appropriateness of the operations of materials and fuel of the enterprise and the correctness of their reflection in the account.

Tasks of conducting an audit of materials and fuel: to conduct an inventory of materials and fuel; check the primary documents for the accounting of materials and fuel; check the compliance of analytical accounting of materials and fuels with synthetic accounting; check the correctness of correspondence of material and fuel bills; check the correctness of the reflection in the financial statements of materials and fuels.

The proposed method of auditing materials and fuels includes: questionnaire, general audit plan, audit program, auditor's working papers. The auditor's working documents are based on audit procedures, which include correctness: inventory of materials and fuels, primary documents on accounting of materials and fuels, analytical accounting of materials and fuels and synthetic accounting, correspondence of accounts of materials and fuels, reflection in the financial statements of materials and fuels.

The proposed audit methodology will allow the auditor to cover all aspects of the organization of accounting of materials and fuels in the enterprise, to investigate the correctness, timeliness, legality of reflection in the accounting of materials and fuels, timely identify violations, conduct quality inspections and make effective management decisions.

Ключові слова: матеріали, паливо, аудит, анкета, загальний план, програма перевірки, робочий документ аудитора, організація обліку.

Key words: materials, fuel audit, questionnaire, the General plan, the inspection programme, auditor's working document, organization of accounting.

ВСТУП

Для промислових підприємств важливим аспектом є правильна організація обліку та проведення аудиту матеріалів та палива. Важливою умовою для забезпечення їх збереження та правильності організації обліку є своєчасне та правильне документальне оформлення надходження, вибуття та зберігання на підприємстві матеріалів та палива. Тому, актуальною проблемою на сьогодні стає перевірка правильності, своєчасності та законності ведення обліку матеріалів та палива.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями організації обліку та аудиту запасів займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Давидов Г.М., Дерій В.А., Іванова Н.А., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Сопко В.В., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах ведення обліку, організації обліку та проведення аудиту виробничих запасів. Проте саме питан-

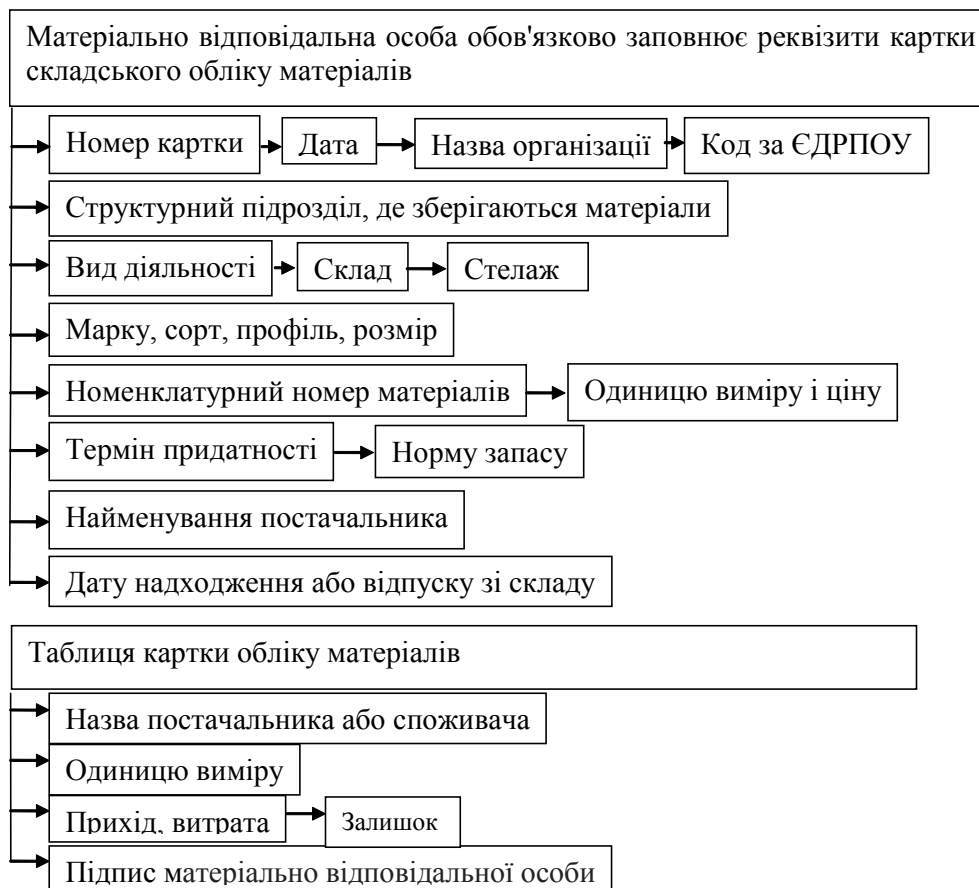

Рис. 1. Схема заповнення Картки складського обліку матеріалів М-12

ня розробки програми аудиту матеріалів та палива підприємства розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

МЕТА СТАТТІ

Метою роботи є розробка методологічних аспектів організації обліку та аудиту матеріалів та палива на підприємстві.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Картка складського обліку матеріалів (форма № М-12) застосовується для обліку руху матеріалів на складі за кожним його видом та ведеться матеріально відповідальною особою (комірником, завідувачем складом).

Схема послідовності заповнення матеріально відповідальної особи наведена на рисунку показана на рисунку 1.

Оперограму картки складського обліку матеріалів М-12 наведено у таблиці 1.

Метою аудиту матеріалів та палива є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснених операцій з матеріалів та палива підприємства і правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту матеріалів та палива: провести інвентаризацію матеріалів та палива; перевірити первинні документи з обліку матеріалів та палива; перевірити відповідність аналітичного обліку матеріалів та палива син-

Таблиця 1. Оперограма картки складського обліку матеріалів М-12

Посада	Комірник	Завідувач склада
Показники		
Заповнює картку складського обліку матеріалів М-12	○	
Здійснює контроль правильності заповнення картки складського обліку матеріалів М-12		○

Таблиця 2. Анкета перевірки матеріалів та палива

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Які укладено з матеріально-відповідальними особами договори про матеріальну відповідальність: - про повну матеріальну відповідальність; - про колективну матеріальну відповідальність; - не укладено				
2	Як часто проводиться інвентаризація матеріалів та палива: - два рази на рік; - один раз на рік у будь-який час; - перед річною фінансовою звітністю				
3	Чи виявляються особи, які винні в нестачі матеріалів та палива?				
4	Чи перевіряються повнота та своєчасність оприбуткування матеріалів та палива?				
5	Чи відповідають зберігання матеріалів та палива умовам належного зберігання?				
6	Чи ведеться аналітичний облік матеріалів та палива у розрізі шляхів надходження?				
7	Як часто звіряються дані аналітичного та синтетичного обліку матеріалів та палива: - щомісячно; - щоквартально; - щорічно?				
8	Чи виявлені нестачі та надлишки при інвентаризації матеріалів та палива?				
9	Який метод вибуття матеріалів та палива використовується на підприємстві: - Fifo; - середньозваженої собівартості; - інші?				
10	На якому рахунку обліковуються матеріали та паливо на підприємстві: - 201 та 203 - Інші				

тетичному обліку; перевірити правильність кореспонденції рахунків матеріалів та палива; перевірити правильності відображення в звітності

матеріалів та палива. Удосконалена анкета перевірки матеріалів та палива наведено в таблиці 2.

Таблиця 3. Загальний план проведення аудиту матеріалів та палива

Етап аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, визначення аудиторського ризику, планування аудиту матеріалів та палива		
Фактичний	Провести інвентаризацію матеріалів та палива		
Основний	Перевірити первинні документи з обліку матеріалів та палива		
	Перевірити відповідність аналітичного обліку матеріалів та палива синтетичному обліку		
	Перевірити правильність кореспонденції рахунків матеріалів та палива		
	Перевірити правильності відображення в звітності матеріалів та палива		
Завершальний	Складання аудиторського звіту і висновку про результати перевірки матеріалів та палива.		

Таблиця 4. Програма аудиту матеріалів та палива

№	Мета перевірки	Задачі перевірки	Перелік аудиторських процедур	Критерії якості	Метод перевірки	Аудиторські докази	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності проведення інвентаризації матеріалів та палива	Перерахувати фактичну наявність матеріалів та палива на підприємства за місцями зберігання	Провести інвентаризацію матеріалів та палива	А, Б, В, Г, Д, Е	Фактичний, вибіркового	Інвентаризаційна опис, порівняльна відомість	АМП-1			
2	Впевнитись у правильності оформлення первинних документів	Перевірити правильність заповнення реквізитів у формах первинних документів. Перевірити правильність застосування форми первинних документів при здійсненні господарських операцій	Перевірити первинні документи з обліку матеріалів та палива	А, Б, В, Г, Д	Документальний, формальний, по суті, вибіркового	Накладна, товарно-транспортна накладна, прибутковий ордер, акт про приймання матеріалів, лімітно-забірна картка, накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, матеріальний звіт, картка складського обліку матеріалів, доручення	АМП-2			
3	Впевнитись у відповідності аналітичного обліку матеріалів та палива синтетичному обліку	Порівняти відповідність даних загальної аналітичного обліку матеріалів та палива даним синтетичному обліку	Перевірити відповідність аналітичного обліку матеріалів та палива синтетичному обліку	А, Б, В, Г, Д	Документальний по суті, арифметичний, вибіркового	Відомість обліку залишків матеріалів на складі	АМП-3			
4	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків з матеріалів та палива	Перевірити правильність проставлення кореспонденції рахунків матеріалів та палива у первинних документах, облікових регістрах	Перевірити правильність кореспонденції рахунків матеріалів та палива	А, Б, В, Г, Д	Документальний по суті, арифметичний, вибіркового	Журнал, Головна книга	АМП-4			
5	Впевнитись у правильності відображення в звітності матеріалів та палива	Порівняти відповідність рядка фінансової звітності з обліку матеріалів та палива даним Журналу та Головної книги	Перевірити правильності відображення в звітності матеріалів та палива	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	Журнал, Головна книга, Баланс	АМП-5			
Критерії якості аудиторської перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.										

Таблиця 5. Робочий документ аудитора АМП-1 — проведення інвентаризації матеріалів та палива

Вид запасів	За даними підприємства	За даними аудиту						Відхилення
		На складі	У цеху № 1	У цеху № 2	У адміністративного персоналу	У менеджерів збуту	Разом	
201								
203								

Таблиця 6. Робочий документ аудитора АМП-2 — перевірка первинних документів з обліку матеріалів та палива

Первинний документ обліку матеріалів та палива										Помилки
вид	№	дата	платник	назва запасу	од. вим	сума	у т.ч. ПДВ	підпис	печатка	

Таблиця 7. Робочий документ аудитора АМП-3 — перевірка відповідності аналітичного обліку матеріалів та палива синтетичному обліку

Субрахунки	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення
201 «Сировина й матеріали»			
2011			
2012			
2013			
2014			
203 «Паливо»			
2031			
2032			
2033			
2034			

Таблиця 8. Робочий документ аудитора АМП-4 — перевірка правильності кореспонденції рахунків матеріалів та палива

Зміст операції	За даними підприємства			За даними аудиту			Відхилення та запропоноване виправлення		
	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Таблиця 9. Робочий документ аудитора АМП-5 — перевірка правильності відображення в звітності матеріалів та палива

Рахунок	Баланс	Головна книга	Журнал	Відхилення	
				Балансу від головної книги	Головної книги від журналу
201					
203					

Удосконалений загальний план проведення аудиту матеріалів та палива наведено у таблиці 3.

Удосконалена програма аудиту матеріалів та палива, яка включає аудиторські процедури, наведена у таблиці 4.

Запропоновані робочі документи аудитора, які розроблені на підставі форми програми аудиту матеріалів та палива, наведено у таблиці 5—9.

ВИСНОВКИ

У роботі розроблені методологічні аспекти організації обліку та аудиту матеріалів та

палива, які на відміну від існуючих включають: анкету, загальний план аудиту, програму аудиту, робочі документи аудитора. Для удосконалення організації обліку запропоновано форму оперограми та схему заповнення документообігу картки складського обліку матеріалів. Запропонована методика проведення аудиту надасть змогу аудитору охопити всі аспекти організації обліку матеріалів та палива на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку матеріалів та палива, вчасно виявити порушення, провести якісну перевірку та прийняти ефективні управлінські рішення.

Література:

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Аудит: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 184 с.
2. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Організація і методика аудиту: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 190 с.
3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. № 3. С. 254—258.
4. Меліхова Т.О., Ніколаєнко Н.С. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава, 2017. № 1. С. 51—55.
5. Меліхова Т.О., Манойло Т.В. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ. Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія "Економіка". Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. № 10/1. Т. 22. С. 158—164.
6. Макаренко А.П., Меліхова Т.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту звіту про фінансові результати в системі управління економічною безпекою підприємства. Матеріали тез доповідей Міжнар. наук.-прак. конф. "Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів". 11 листопада 2015 р. Запоріжжя: КПУ, 2015. С. 118—120.
7. Макаренко А.П., Меліхова Т.О. Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії, 2016. № 6. С. 164—171.
8. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.
9. Меліхова Т.О., Федоров І.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства. Агросвіт. 2018. № 2. С. 63—70.
10. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І.Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О.П. Зоря навч. посібник для ВНЗ: [гриф ЗДІА]. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 280 с.
11. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017, P. 268—275.
12. Меліхова Т.О., Верьовкіна А.С. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24
13. Меліхова Т.О., Чакалова Н.С., Середенко Т.С. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 5. С. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32
14. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава. 2018. № 1. С. 69—75.
15. Меліхова Т.О., Лукашова М.А. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з підзвітними особами для підвищення економічної безпеки підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826>
16. Меліхова Т.О., Журавель К.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз в системі управління економічною безпекою підприємства. Інвестиції: практика та досвід, 2019. № 2. С. 56—63.
17. Меліхова Т.О., Алексютіна Т.В. Розробка системи знаків виявлених помилок для удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. Економічний форум. Луцьк: АНТУ, 2013. С. 391—396.
18. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. Academy of Accounting and Financial Studies journal, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.
19. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подמשальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.
20. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки. Часопис економічних реформ. 2014. № 1. С. 26—32.
21. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою. Економічний вісник університету. 2014. Вип. 22 (1). С. 85—95.
22. Макаренко А.П., Зоря О.П., Меліхова Т.О., Максименко І.Я. Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект: навч.

посібник: гриф ЗДІА. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 200 с.

23. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Гамова О.В. Оподаткування в системі обліку: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 147 с.

24. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник: рек. вченою радою ЗДІА. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 260 с.

25. Подмешальська Ю.В., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 400 с.

26. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек". 2013. № 3. С. 254—258.

27. Салига С.Я., Меліхова Т.О. Аудит податків суб'єктів господарювання: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2011. 224 с.

28. Меліхова Т.О., Балашова Ю.О. Удосконалення внутрішнього аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (дата звернення: 29.10.2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.10.

29. Меліхова Т.О., Левтєрова Л.В. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві. Агросвіт. 2020. № 2. С. 10—17. (дата звернення: 29.10.2020). DOI: 10.32702/2306-6792.2020.2.10.

30. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

4. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2017), "Development of an inventory audit program to increase financial security of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51—55.

5. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", *Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Seriya 'Ekonomika'*, vol. 10/1, pp. 158—164.

6. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2015), "Methodological approaches to internal audit of the financial results report in the system of management of economic safety of the enterprise", *Materialy tez dopovidey Mizhnar. nauk. — prak. konf. "Suchasni problemy modernizatsiyi ta strukturnykh transformatsiy ekonomiky Ukrayiny i rehioniv"* [Materials of Abstracts International sciences — prak conf. "Modern problems of modernization and structural transformations of the economy of Ukraine and regions"], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine, 11 nov, pp. 118—120.

7. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), "Theoretical and methodological foundations and practical approaches to improving the audit of leasing operations", *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi*, vol. 6, pp. 164 — 171.

8. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist'* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63—70.

10. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. Ya. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol'*, [State financial control], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 3, No. 5, pp. 268—275.

12. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), "Improvement of checking method of cash assets in national currency", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

13. Melikhova, T. Chakalova, N. and Serechenko, T. (2019), "Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

14. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

15. Melikhova, T. and Lukashova, M. A. (2019), "Improvement of the methodology of accounts internal audit with accountable persons for improving the economic security of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826> (Accessed 16 Oct 2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.30

16. Melikhova, T.O. and Zhuravel', K.O. (2019), "Methodical approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats in the system of management of economic security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 56—63.

17. Melikhova, T.O. and Aleksytina, T.V. (2013), "Development of a system of signs of detected errors to improve the audit of payments with suppliers and contractors", *Ekonomichnyy forum*, pp. 391—396.

18. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6, 7.

19. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhhaltersky oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

20. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting — a tool for management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26—32.

21. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N.S. (2014), "Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security", *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, vol. 22 (1), pp. 85—95.

22. Makarenko, A.P. Zorya, O.P. Melikhova, T.O. and Maksymenko, I.Ya. (2017), *Sotsial'ne strakhuvannya: sutnist', znachennya ta oblikovyy aspekt* [Social insurance: essence, value and accounting aspect], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

23. Makarenko, A.P., Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015), *Opodatkuvannya v systemi obliku: navch.-metod. posibnyk* [Taxation in the accounting system: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

24. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya*

ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

25. Podmeshal's'ka, YU., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters'ky oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

26. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

27. Salyha, S.Ya. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkiv sub'ektiv hospodariuvannya* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.

28. Melikhova, T. O. and Balashova, Yu. O. (2019), "Improvement of the internal audit of inventory for improving financial security", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (Accessed 29 Oct 2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.10

29. Melikhova, T. and Lievtierova, L. (2020), "Methodical approaches for realization the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise", *Agrosvit*, vol. 2, pp. 10—17. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.2.10

30. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku ta audyti* [Theory and methods of documentation in accounting and auditing], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 23.10.2020 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73